

Asia: VN/29942/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Manner-Suomen vesiviljelystrategiaksi 2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

WWF katsoo, että ehdotus Manner-Suomen vesiviljelystrategiaksi on monipuolinen ja hyvin valmisteltu kokonaisuus. Strategiset valinnat (1. Kilpailukykyinen ja kasvuun kannustava toimintaympäristö 2. Kestävyys ja vastuullisuus 3. Kalojen hyvinvointi ja terveys) ovat hyviä ja oikeita valintoja. WWF voi tukea strategisten valintojen toteuttamiseksi esitettyjä toimenpiteitä ja näkee, että tasapainoisesti toteutettuna ne tarjoavat hyvän pohjan vesiviljelyn kehittämiseksi ympäristö- ja ilmastotavoitteiden mukaisesti. Erityisen tärkeänä WWF pitää sitä, että vesiviljelyn kehitystyössä panostetaan vesiviljelyn ravinnekuormituksen ja ilmastovaikutusten pienentämiseen sekä kalojen hyvinvointiin ja terveyteen, jotta vesiviljely voisi tulevaisuudessa tarjota aidosti kestävämmän vaihtoehdon muulle eläinperäiselle ruuantuotannolle.

WWF korostaa, että strategiassa esitetyt toimenpiteet muodostavat laajan kokonaisuuden, joten strategian toimeenpanossa ja seurannassa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että eri strategisten valintojen mukaisia toimenpiteitä toteutetaan tasapainoisesti ja yhtä suurella painoarvolla. Kokonaisuuden kannalta WWF näkee erittäin tärkeäksi, että vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelma päivitetään ja määritellään nykyistä tarkemmin sen sitovuus mm. ympäristölupaharkinnassa. Nykyinen sijainninhjaussuunnitelma on jäänyt statukseltaan jossain määrin epäselväksi. Sijainninhjaussuunnitelman päivityksessä tulee huomioida Suomen merialuesuunnitelma ja kehittää alueiden mahdollista yhteiskäyttöä sen lisäksi, että huomioidaan muiden vesien käyttömuotojen tarpeet ja tiedostetaan tarve Suomen merellisen suojelualueverkoston laajentamiselle.

Vesiviljelystrategian ja kotimaisen kalan edistämishjelman tavoitteisiin liittyen WWF huomauttaa, että vesiviljelyyn kohdistuvaa kasvutavoitetta voidaan pitää jokseenkin epärealistisena nykytilanne huomioiden. Ohjelmassa esitettyä kasvutavoitetta ei tue etenkään vesistöjen tilan nykyinen kehityssuunta. Vaikka kalankasvatuksen päästöt ovat olleet vahvassa laskussa (varsinkin per tuotettu kilo) ja toiminta on varsin vastuullista, syntyisi tuotannon mittavasta lisäämisestä ns. mittakaavaongelmat eli yhteenlaskettu, nykyistä suurempi vaikutus. Hyvän tilan saavuttaminen on

etenkin rannikkovesistöissä nykyisellä kuormituksella vielä melko kaukainen tavoite, minkä voidaan ennustaa hidastavan etenkin verkkoallaskasvatuksen kasvua myös jatkossa. Toisaalta hyvässä tilassa olevien rannikkovesien tilaa ei tule vaarantaa. Kalankasvatuksen kasvatavoitteet tulisi näin ollen kohdistaa selkeämmin juuri kaikkein ympäristöystävällisimpiin, vesistöjä minimaalisesti kuormittaviin tuotantotapoihin. Lisäksi WWF näkee tärkeänä, että vesiviljelyn tutkimus- ja kehitystyötä kohdistetaan myös uusiin lajeihin, kuten leviin ja simpukoihin, joiden kasvatuksen ympäristövaikutukset voivat parhaimmillaan olla nettopositiivisia. Myös kalojen hyvinvointiin ja terveyteen sekä kalatautien ehkäisyyn panostaminen on erittäin tärkeää.

Yksityiskohtaisena kommenttina WWF toteaa, että vesiviljelystrategian tavoitteissa ja toimenpiteissä tulisi huomioida myös uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseen liittyvä kehitys- ja tutkimustyö. Kalastuslain tärkeistä tavoitteista huolimatta moni uhanalainen kalakanta on vielä toistaiseksi riippuvainen kalanviljelystä. Terveiden ja perimältään monipuolisten emokalastojen ylläpitäminen sekä viljely- ja istutuskäytäntöjen kehittäminen on edelleen olennaisen tärkeää monien uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseksi. Kalataudit, emokalastojen perimän kaventuminen ja luontoon palautettujen poikasten heikko eloonjäätymi ovat vakavia ja akuutteja uhkia, joiden torjumiseen tarvitaan vahvaa panostusta, kunnes luontainen elinkierto saadaan turvattu.

Ovaska Matti
WWF Suomi